

247353

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

247353

การประเมินระดับกระดูกเบ้าฟันทางภาพรังสีรอบรากฟันเทียม “ฟันยิ้ม”
ที่ใช้ร่วมกับฟันเทียมคร่อมรากฟันเทียมขากรรไกรล่าง ในโครงการรากฟันเทียมพระราชทาน

**Radiographic Evaluation of Alveolar Bone Level around “FanYim” Implant-Retained
Mandibular Overdentures in the Royal Dental Implant Project**

สังสม ประกายสาธก
อภิรัม จันทน์หอม
การุณ เวโรจน์
สุกิจ เกษรศรี
พิริยะ ยาวีราช

Sangsom Prapayasatok
Apirum Janhom
Karune Verochana
Sukit Kasornsri
Piriya Yavirach

600952286

ก

247353

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

247353

รายงานการวิจัย

เรื่อง

การประเมินระดับกระดูกขาพื้นทางภาพรังสีรอบรากฟันเทียม “ฟันยิ้ม”
ที่ใช้ร่วมกับฟันเทียมคร่อมรากฟันเทียมขากรรไกรล่าง ในโครงการรากฟันเทียมพระราชทาน

**Radiographic Evaluation of Alveolar Bone Level around “FanYim” Implant-Retained
Mandibular Overdentures in the Royal Dental Implant Project**

โดย

สังสม ประกายสาธก
อภิรุณ จันทน์หอม
การุณ เวโรจน์
สุกิจ เกษรศรี
พิริยะ ยาวีราช

ทุนอุดหนุนการวิจัยจากเงินงบประมาณรายได้
คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ประจำปี 2552
มกราคม 2555

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณ ผศ.ทพญ.สุพัตรา แสงอินทร์ ผศ.ทพ.สุวิทย์ เจียรณฉัตรโชติชัย ผศ.ทพ.วุฒินันท์ จตุพรธรรมทั้งทันตแพทย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของสาขาวิชาปริทันตวิทยา ทันตกรรมประดิษฐ์ ศัลยศาสตร์ช่องปากและแม็กซิลโลเฟเชียล และทันตกรรมทั่วไป ที่ไม่สามารถกล่าวชื่อนามได้หมดในที่นี้ ที่มีส่วนร่วมในการให้บริการฝังรากเทียมแก่ผู้ป่วยที่เข้าร่วมโครงการรากฟันเทียมพระราชทาน ที่คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ขอขอบคุณผู้ป่วยทุกท่านที่มีส่วนร่วมในการดำเนินงานวิจัย เจ้าหน้าที่คลินิกรังสีวิทยาช่องปาก และแม็กซิลโลเฟเชียล รวมทั้งเจ้าหน้าที่และผู้ช่วยทันตแพทย์คลินิกบัณฑิตศึกษาโรงพยาบาลทันตกรรม คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ที่ให้ความช่วยเหลือในการเก็บข้อมูล

งานวิจัยชิ้นนี้ได้รับทุนสนับสนุนจากงบประมาณเงินรายได้ของคณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ประจำปี 2552

ท้ายสุดนี้ ขอขอบคุณ ผศ.ทพญ.ดร. ปิยะนารถ จาติเกตุ ภาควิชาทันตกรรมครอบคร้วและชุมชน คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ที่ให้คำปรึกษาแนะนำด้านสถิติ

บทคัดย่อ

การประเมินระดับกระดูกเบาฟันทางภาพรังสีรอบรากฟันเทียม “ฟันยิ้ม”
ที่ใช้ร่วมกับฟันเทียมคร่อมรากฟันเทียมขากรรไกรล่าง ในโครงการรากฟันเทียมพระราชทาน

247353

วัตถุประสงค์ เพื่อประเมินระดับกระดูกเบาฟันทางภาพรังสีรอบรากฟันเทียม “ฟันยิ้ม” ที่ใช้ร่วมกับฟันเทียมคร่อมรากฟันเทียมขากรรไกรล่าง ในโครงการรากฟันเทียมพระราชทาน

วิธีการวิจัย ทำการเก็บข้อมูลภาพรังสีแพโนรามามาของผู้ป่วยที่มาเข้าร่วมโครงการฯ และได้รับการฝังรากฟันเทียมที่คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ในช่วงระยะเวลา 3 ปี (ตุลาคม 2551-2554) ภาพรังสีจะถูกนำมาประเมินระดับการสูญสลายของกระดูกที่ติดกับรากฟันเทียมโดยผู้สังเกตการณ์ ตามช่วงระยะเวลาต่าง ๆ หลังฝังรากฟันเทียม ดังนี้ 1 สัปดาห์ 3 เดือน 5-6 เดือน (หลังใส่หลักยึดสमानแผลหรือลูกบอลยึดติด) 12 เดือน และ 18 เดือน ตามลำดับ ค่าที่วัดได้จะถูกนำมาหาค่าเฉลี่ยเพื่อเปรียบเทียบปริมาณการสูญเสียระดับกระดูก ณ เวลาต่าง ๆ และหาค่าเฉลี่ยของระดับสันกระดูกที่มีการสูญสลายทั้งหมดในช่วงการดำเนินการของโครงการฯ และใน 1 ปีแรกหลังฝังรากฟันเทียมและใช้ร่วมกับฟันเทียม

ผลการวิจัย จากผู้ป่วยทั้งหมด 51 คน มีเพียง 26 คน (ชาย 18 คน, หญิง 8 คน อายุเฉลี่ย 67.27 ปี) ที่มีข้อมูลทางภาพรังสีที่จะนำมาวิเคราะห์ได้และในจำนวนนี้ไม่มีข้อมูลของผู้ป่วยรายใดเลยที่มีภาพรังสีที่ถ่าย ณ เวลา 18 เดือนหลังฝังรากฟันเทียมในช่วงที่ทำการเก็บข้อมูล พบว่าการละลายของระดับสันกระดูกที่ติดกับรากฟันเทียมเพิ่มมากขึ้นตามลำดับในช่วงเวลา 1 ปีแรกหลังจากการฝังรากฟันเทียม และพบปริมาณการสูญสลายกระดูกมากที่สุดในช่วง 3 - 5 ถึง 6 เดือน แรกหลังฝังรากฟันเทียม ค่าเฉลี่ยของปริมาณการสูญสลายของกระดูกรอบรากฟันเทียมในช่วง 1 ปีแรกของการรักษา มีค่าเท่ากับ 1.50 ± 0.61 มิลลิเมตร และไม่พบมีผู้ป่วยรายใดที่แสดงลักษณะเงาโปร่งรังสีรอบรากฟันเทียม

สรุป ค่าเฉลี่ยของระดับการสูญเสียกระดูกรอบรากฟันเทียม “ฟันยิ้ม” ที่ใช้ร่วมกับฟันเทียมคร่อมรากฟันเทียมขากรรไกรล่างที่มีระบบการยึดติดแบบลูกบอลและการให้แรงเป็นแบบดั้งเดิมในโครงการรากฟันเทียมพระราชทาน ประเมินโดยใช้ภาพรังสีแพโนรามามีค่าเท่ากับ 1.50 มิลลิเมตร หลังฝังรากฟันเทียม 1 ปี ซึ่งเป็นค่าที่ยอมรับได้ การติดตามผลระยะยาวร่วมกับการประเมินดัชนีทางคลินิกอื่น ๆ น่าจะมีการศึกษาต่อไป ทั้งนี้เพื่อประเมินความสำเร็จของการใช้รากฟันเทียมชนิดนี้

Abstract**Radiographic Evaluation of Alveolar Bone Level around “FanYim” Implant - Retained Mandibular Overdentures in the Royal Dental Implant Project****247353**

Objective: To evaluate alveolar bone level around “FanYim” implant - retained mandibular overdentures in the Royal dental implant project

Materials and methods: Panoramic radiographs of the patients who participated the Royal dental implant project, from October 2008-2011, at the Faculty of Dentistry, Chiang Mai university were collected. The observers measured the level of the alveolar bone loss around the implant on the radiographs, taken at different times: 1 wk, 3 mos, 5-6 mos (after healing abutment or ball attachment placement), 12 mos and 18 mos, after implant placement. The averages of the alveolar bone loss measured at the different times were compared. The average of the alveolar bone loss after 1 yr implant placement was evaluated.

Results: From fifty-one patients, only twenty-six (18 male, 8 female, average age = 67.27 yrs) had radiographic data that can be brought to analyze, and there was no data of the radiograph taken at 18 mos in the study period. It was found that the alveolar bone loss was increased over the one year period, and the bone loss occurred maximally during the 3 to 5-6 mos after implant placement. The average of the alveolar bone loss one year after implant placement was 1.50 ± 0.61 mm and there were no cases with peri-implant radiolucency.

Conclusions: The average of the alveolar bone loss was 1.50 mm after 1 yr of delayed loading “FanYim” implant - retained mandibular overdentures with ball attachment system. This value of 1.50 mm was clinically acceptable. However, long term follow-up with other clinical indices evaluation should be performed to assess the success of this kind of dental implant.

สารบัญ

- ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย หน้า 1
- วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย หน้า 2
- ทบทวนวรรณกรรม หน้า 3
- วิธีดำเนินการวิจัย หน้า 5
- ผลการวิจัย หน้า 8
- วิจารณ์และบทสรุป หน้า 14
- เอกสารอ้างอิง หน้า 18
- ภาคผนวก หน้า 21
- ประวัติผู้วิจัย หน้า 22